

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 889/2014-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Richardom Kovalčíkom, Rázusova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 43 C 154/2009 a takto

rozhodol:

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom

Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 43 C 154/2009 porušené
boli.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 43 C 154/2009 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. ■■■■■ p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. ■■■■■ p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 518,76 € (slovom päťstoosemnaásť eur a sedemdesiatšesť centov), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Richarda Kovalčíka, Rázusova 1, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 889/2014-18 z 11. decembra 2014 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť ■■■■■, ■■■■■ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 43 C 154/2009 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ je účastníkom namietaného konania v procesnom postavení navrhovateľa, v ktorom sa domáha vyslovenia neplatnosti

rozhodnutí schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na adrese Slobody 36 v Košiciach.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti okrem iného uviedol:

«Dňa 18.09.2009 sťažovateľ podal porušovateľovi žalobu zo dňa 17.09.2009, ktorou sa sťažovateľ domáhal náhrady škody...

Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.01.2011, sp. zn. 6Co/257/2010-35 bol sťažovateľ oslobodený od súdnych poplatkov a v konaní mu bol ustanovený právny zástupca...

Nakoľko vyššie uvedená žaloba sťažovateľa mala viacero vád, porušovateľ uznesením zo dňa 18.03.2010, sp. zn. 43C/154/2009-16, ktoré bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené dňa 31.03.2011 vyzval sťažovateľa na odstránenie týchto vád...

Dňa 04.07.2011 sťažovateľ už prostredníctvom svojho právneho zástupcu odstránil vady návrhu na začatie konania, s tým, že doplnil návrh na začatie konania, resp. podal návrh na vstup nových účastníkov do konania...

Uznesením zo dňa 10.05.2013, sp. zn. 43C/154/2009-91 porušovateľ pripustil vstup nových účastníkov do konania...

Vzhľadom na skutočnosť, že od podania návrhu na začatie konania (18.09.2009), resp. od jeho doplnenia (04.07.2011) nebolo zo strany porušovateľa nariadené ešte ani jedno pojednávanie, sťažovateľ dňa 04.07.2013 požiadal porušovateľa o nariadenie termínu pojednávania...

Na vyššie uvedenú žiadosť sťažovateľa však porušovateľ nijakým spôsobom nereagoval. Naopak dňa 19.09.2013 porušovateľ vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na podanej žalobe voči odporkyni v 14. rade, nakoľko táto zomrela. Sťažovateľ vzhľadom na predmetnú výzvu doručil porušovateľovi dňa 11.10.2013 svoje stanovisko, v ktorom okrem iného navrhol pripustiť aj zámenu účastníkov konania...

O vyššie uvedenom návrhu sťažovateľa porušovateľ do dnešného dňa nerozhodol. Nič na tom nezmenila ani sťažnosť na prieťahy v konaní zo dňa 23.10.2013... Naopak dňa 02.05.2014 porušovateľ okrem iného opätovne vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na

podanej žalobe voči odporkyni v 14. rade, nakoľko táto zomrela, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ tak už urobil hneď po prvej výzve zo dňa 18.09.2013...

Odhlídnuc od vyššie uvedeného sťažovateľ promptne reagoval na výzvu porušovateľa a podaním zo dňa 07.05.2014 okrem iného odkázal v celom rozsahu na svoje podanie zo dňa 09.10.2013...

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považuje sťažovateľ za potrebné zdôrazniť, že aj napriek tomu, že od podania návrhu na začatie konania (18.09.2009), resp. od doplnenia tohto návrhu (04.07.2011) uplynula doba už viac ako päť rokov, resp. viac ako tri roky, porušovateľ do dnešného dňa stále nielenže nerozhodol vo veci, ale dokonca nenariadil ani termín prvého pojednávania...

S poukazom na vyššie uvedené má sťažovateľ za to, že postup porušovateľa pri prejednávani veci vedenej pod sp. zn. 43C/154/2009 je nutné považovať za neefektívny, dochádza ním k zjavným, zbytočným a ničím neodôvodneným prietahom v konaní a v konečnom dôsledku tak aj k porušeniu zásady zákazu denegatio iustitiae (odopretie spravodlivosti)...

Sťažovateľ podal v súlade s ust. § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov sťažnosť predsedovi Okresného súdu Košice II na prietahy v konaní, ktorá bola konajúcemu súdu doručená dňa 23.10.2013 a požiadal ho zjednanie nápravy...

Dňa 06.11.2013 bolo sťažovateľovi doručená odpoveď predsedu Okresného súdu Košice II na sťažnosť na prietahy, v ktorej okrem iného uviedol: „V určitom časovom období bola dĺžka konania ovplyvnená i postupom súdu.“ Zároveň predseda Okresného súdu Košice II sťažovateľa upovedomil, že zákonná sudkyňa bola s jeho sťažnosťou oboznámená, pričom bola taktiež upozornená na potrebu plynulého konania...

Aj napriek... prísľubu predsedu Okresného súdu Košice II, že bude plynulosť konania priebežne sledovať, porušovateľ naďalej nekoná plynulo a bez prietahov, o čom svedčí aj skutočnosť, že do dnešného dňa ešte stále nebolo nariadené ani prvé pojednanie, čo sťažovateľ považuje za pokračovanie porušovania jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov...

Sťažovateľ tak... úplne stratil dôveru, že v prípade akéhokoľvek porušenia práva je tu garancia nápravy zo strany authority, akou by mal byť súd, že tento bude rozhodovať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi, a že o jeho právnom nároku bude rozhodnuté v primeranej lehote tak, aby bola zabezpečená jeho právna istota, čo sa však v opisovanom prípade vôbec nestalo.»

3. Sťažovateľ na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní, prikázal okresnému súdu v tejto veci konať bez zbytočných prieťahov, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. Adriánom Pažúrom, listom sp. zn. 1 SprV 57/2015 z 26. januára 2015 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 9. februára 2015.

4.1 Predseda okresného súdu okrem chronológie úkonov vykonaných v namietanom konaní vo svojom vyjadrení k veci uviedol:

«Vzhľadom na chronológiu vo veci vykonaných úkonov je nutné zdôrazniť, že dĺžku predmetného konania výrazne ovplyvnil sám sťažovateľ, ktorý súdu doručil vadný návrh, čo napokon uznáva aj jeho právny zástupca, keď v ústavnému súdu adresovanej sťažnosti udáva, že „uvedená žaloba sťažovateľa mala viacero väd,...“ Kvalifikovaný návrh bol podaný, ako uvádza sám sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, až dňa 4.7.2011, kedy upresnil kvalifikovaným spôsobom žalobný návrh, ale tiež podal návrh na vstup nových účastníkov do konania. Do uvedenej doby teda nemožno hovoriť o prieťahoch spôsobených súdom, keďže nebol jasný predmet sporu, ale ani okruh žalovaných, s ktorými mal súd konať. V tejto súvislosti je tiež potrebné poukázať na fakt, že ani právny zástupca sťažovateľa nedodrжал lehotu na odstránenie väd podania, keď

uznesenie mu bolo doručené dňa 31.3.2011, 8.4.2011 požiadal o predĺženie lehoty na odstránenie väd podania na 30 dní, ale svoje podanie, vyhovujúce predmetnému uzneseniu, doručil súdu až 4.7.2011, ako to napokon sám uvádza.

Je pravdou, že ďalší úkon vo veci vykonala zákonná sudkyňa až dňa 13.2.2013 (výzva sťažovateľovi, keďže žiadal o zmenu právneho zástupcu), na základe čoho bola sťažnosť sťažovateľa zo dňa 23.10.2013 vyhodnotená ako dôvodná, čo bolo sťažovateľovi oznámené listom zo dňa 31.10.2013.

Dňa 10.5.2013 bolo rozhodnuté o vstupe ďalších účastníkov do konania, pričom je treba poukázať na vzniknuté prekážky pri doručovaní zásielok niektorým žalovaným a z toho vyplývajúcu nutnosť zisťovať adresy ich aktuálneho pobytu a doručovať zásielky opakovane i cestou orgánov polície tak, aby bol upresnený okruh účastníkov a aby boli vytvorené procesné podmienky pre možnosť vytýčiť termín pojednávania.

Ďalší návrh na zámenu účastníkov konania podal sťažovateľ cestou svojho právneho zástupcu dňa 11.10.2013, to znamená, ešte ani v tomto období neboli vytvorené objektívne podmienky pre vytýčenie termínu pojednávania a rozhodnutie veci, keďže nebolo právoplatne uzavreté, s kým má súd v danej veci vlastne konať.

Navyše je potrebné poukázať na obdobie, keď sa spis nachádzal na odvolacom Krajskom súde v Košiciach z dôvodu podaného odvolania žalovanými proti uzneseniu, ktorým bol pripustený ich vstup do predmetného konania. Jedná sa o časový úsek medzi 30.4.2014, kedy spis odvolací súd prevzal a 18.9.2014, kedy bol s rozhodnutím tunajšiemu súdu vrátený, a to i s prihliadnutím na fakt, že spis bol vrátený s potvrdzujúcim uznesením, čo preukazuje správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, pričom ale bez rozhodnutia odvolacieho súdu nebolo možné v konaní na tunajšom súde pokračovať. Obdobie, keď sa spis nachádzal na odvolacom súde, však okresný súd nemôže žiadnym spôsobom ovplyvňovať.

Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti a postup súdu i účastníkov je potrebné uzavrieť, že za prieťah súdu možno označiť časový úsek od 4.7.2011 do 13.2.2013, pričom sa jednalo o ojedinelý dlhodobý prieťah.

Ako je vyššie uvedené, prieťahy spôsobil tiež sám sťažovateľ podaním nekvalifikovaného návrhu, žiadosťou o oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku v spore,

o ktorej bolo nutné rozhodnúť, neoznačením účastníkov konania na strane žalovaných pri podaní návrhu, ale až takmer dva roky po podaní návrhu, ale tiež problémami pri doručovaní zásielok označeným žalovaným, pričom sa niektorí na uvedených adresách nezdržiavali a súd musel zisťovať ich pobyty a opakovane doručovať zásielky tak, aby bolo možné s týmito účastníkmi konať.

Pri rozhodovaní ústavného súdu preto navrhujem zohľadniť všetky mnou uvádzané skutočnosti.

Zároveň Vám oznamujem, že netrvám na tom, aby ústavný súd konal o veci samej na ústnom pojednávaní s súhlasím s upustením od neho.»

4.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol:

„Sťažovateľ je toho názoru, že vyjadrenie Okresného súdu Košice II. sp. zn. I SprV/57/2015 zo dňa 26.01.2015 neobsahuje také skutočnosti a argumenty, ktoré by boli spôsobilé spochybniť oprávnenosť ústavnej sťažnosti. Práve naopak, Okresný súd Košice II. priznáva, že došlo k prietahu v čase od 04.07.2011 do 13.02.2013, teda v trvaní jedného roka a siedmich mesiacov. Treba pritom poukázať na to, že aj v ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje predovšetkým na prietahy vzniknuté po doručení jeho podania dňa 04.07.2011, pričom okrem nečinnosti poukazuje aj na zjavne nesústreďený postup súdu spočívajúci (okrem iného) napríklad v tom, že ho súd dňa 02.05.2014 vyzval na vyjadrenie, ktoré sťažovateľ urobil dňa 18.09.2013, teda pred siedmimi mesiacmi.

Vzhľadom na uvedené i na skutočnosti popísané v ústavnej sťažnosti sťažovateľ trvá na svojej ústavnej sťažnosti a považuje ju za dôvodnú.

Sťažovateľ súčasne oznamuje ústavnému súdu Slovenskej republiky, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu súdneho spisu vzťahujúceho sa na vec sťažovateľa ústavný súd zistil tento priebeh a stav namietaného konania:

Dňa 18. septembra 2009 sťažovateľ podal okresnému súdu žalobu „o náhradu škody“. Spolu s podaním žaloby požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o bezplatnú právnu pomoc.

Dňa 19. januára 2010 okresný súd zisťoval prostredníctvom Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava (ďalej len „Sociálna poisťovňa“), Krajského dopravného inšpektorátu Košice (ďalej len „dopravný inšpektorát“) a katastra nehnuteľností osobné a majetkové pomery sťažovateľa. Súčasne vyzval sťažovateľa na preukázanie jeho majetkových pomerov.

Dňa 1. februára 2010 sťažovateľ splnil výzvu okresného súdu z 19. januára 2010.

Dňa 9. februára 2010 Sociálna poisťovňa oznámila výšku starobného dôchodku sťažovateľa.

Dňa 10. februára 2010 dopravný inšpektorát oznámil, že sťažovateľ nie je vedený ako držiteľ ani ako vlastník motorového vozidla.

Dňa 18. marca 2010 okresný súd uznesením vyzval sťažovateľa, aby odstránil nedostatky svojho návrhu v lehote 10 dní.

Dňa 6. apríla 2010 sťažovateľ reagoval na uznesenie okresného súdu z 18. marca 2010.

Dňa 23. septembra 2010 okresný súd uznesením nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov.

Dňa 15. októbra 2010 sťažovateľ sa odvolal voči uzneseniu okresného súdu z 23. septembra 2010.

Dňa 21. októbra 2010 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 31. januára 2011 krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 257/2010 zmenil uznesenie okresného súdu z 23. septembra 2010 tak, že priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovil mu zástupcu z radov advokátov.

Dňa 2. marca 2011 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 30. marca 2011 okresný súd vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu.

Dňa 8. apríla 2011 sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu požiadal o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatkov návrhu v dodatočnej 30-dňovej lehote.

Dňa 4. júla 2011 sťažovateľ prostredníctvom advokáta doplnil návrh na začatie konania a doručil návrh na pristúpenie ďalších účastníkov do konania.

Dňa 9. augusta 2011 okresný súd urgoval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu v lehote 7 dní.

Dňa 17. augusta 2011 sťažovateľ oznámil, že podanie, ktoré súd urguje, bolo súdu doručené 4. júla 2011.

Dňa 18. januára 2013 sťažovateľ požiadal „o zmenu právneho zastúpenia vo veci“.

Dňa 13. februára 2013 okresný súd vyzval sťažovateľa na oznámenie, či bolo ukončené pôvodné právne zastúpenie.

Dňa 28. februára 2013 sťažovateľ oznámil, že jeho pôvodné právne zastúpenie nebolo ukončené.

Dňa 10. mája 2013 okresný súd uznesením pripustil, aby do konania na strane odporcu pristúpili odporcovia v 2. až 31. rade.

Dňa 4. júla 2013 sťažovateľ požiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania.

Dňa 23. júla 2013 okresný súd lustroval prostredníctvom polície, evidencie obyvateľov a Ústrednej evidencie väzňov pobyt 5 odporcov.

Dňa 26. júla 2013 odporkyňa v 10. rade podala odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o pristúpení ďalších účastníkov do konania z 10. mája 2013.

Dňa 30. júla 2013 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Košice (ďalej len „OR PZ Košice“) oznámilo adresu pobytu 5 odporcov.

Dňa 31. júla 2013 okresný súd zisťoval prostredníctvom evidencie obyvateľov pobyt odporcu v 6. rade.

Dňa 2. a 8. augusta 2013 boli okresnému súdu doručené výsledky lustrácií z Ústrednej evidencie väzňov a z OR PZ Košice.

Dňa 14. augusta 2013 odporca v 9. rade podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o pristúpení ďalších účastníkov do konania z 10. mája 2013.

Dňa 17. septembra 2013 okresný súd uznesením ustanovil opatrovníka odporcovi v 6. rade.

Dňa 18. septembra 2013 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na podanej žalobe voči odporkyňi v 14. rade, ktorá zomrela 17. marca 2012 a vo vzťahu ku ktorej bolo dedičské konanie právoplatne skončené pre nemajetnosť. Súčasne opätovne lustroval pobyt odporcov v 11. a 20. rade.

Dňa 26. septembra 2013 okresný súd dostal výsledok lustrácií z OR PZ Košice a z Ústrednej evidencie väzňov.

Dňa 27. septembra 2013 sťažovateľ doplnil návrh na začatie konania.

Dňa 11. októbra 2013 sťažovateľ doručil návrh na pripustenie zámeny účastníkov konania z dôvodu zmeny vlastníkov bytov. Súčasne reagoval na výzvu okresného súdu z 18. septembra 2013.

Dňa 22. októbra 2013 sťažovateľ doplnil návrh na začatie konania.

Dňa 6. decembra 2013 sťažovateľ doručil podanie, ktoré okresný súd posúdil ako nový návrh na začatie konania (o zrušenie ďalších uznesení schôdze vlastníkov bytov).

Dňa 23. decembra 2013 odporca v 2. rade (mesto Košice) požiadal o doručenie žaloby spolu s prílohami.

Dňa 15. januára 2014 okresný súd vyzval odporcov v 9. a 10. rade, aby doručili svoje odvolanie v potrebnom počte rovnopisov.

Dňa 19. februára 2014 okresný súd doručoval odporcom návrh na začatie konania spolu s jeho doplneniami.

Dňa 24. marca 2014 okresný súd zisťoval pobyt odporkyne v 24. rade a spisovú značku dedičského konania vedeného po nebohom odporcovi v 19. rade. Zároveň prostredníctvom polície doručoval zásielky 3 odporcom.

Dňa 1. apríla 2014 bol okresnému súdu doručený výsledok lustrácií.

Dňa 30. apríla 2014 okresný súd opäť vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na podanej žalobe vo vzťahu k nebohým odporcom v 14. a 19. rade. Okresný súd zároveň predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach odporcov v 9. a 10. rade proti uzneseniu okresného súdu z 10. mája 2013.

Dňa 9. mája 2014 sťažovateľ doručil podanie, ktorým spresnil okruh účastníkov konania na strane odporcu z dôvodu zmeny vlastníkov bytov, ako aj z dôvodu úmrtia odporcov.

Dňa 2. septembra 2014 sa odporca v 2. rade vyjadril k návrhu na začatie konania.

Dňa 16. septembra 2014 krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 446/2014 potvrdil uznesenie okresného súdu z 10. mája 2013.

Dňa 18. septembra 2014 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 19. septembra 2014 okresný súd doručoval rozhodnutie odvolacieho súdu účastníkom konania.

Dňa 2. februára 2015 okresný súd uznesením vyhovel návrhu sťažovateľa na zmenu okruhu účastníkov konania na strane odporcu.

V období od 29. októbra 2014 do 25. novembra 2014 sa spis nachádzal na ústavnom súde.

Dňa 30. marca 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito pre účel spresnenia okruhu účastníkov konania na strane odporcu.

Dňa 24. apríla 2015 okresný súd uznesením nepripustil zmenu návrhu na začatie konania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43 C 154/2009 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím (mutatis mutandis II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, III. ÚS 116/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pri posúdení veci podľa prvého kritéria ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o určení neplatnosti rozhodnutí schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Keďže obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, ústavný súd nepovažuje posudzovanú vec z právneho hľadiska za zložitú. Napokon okresný súd aj napriek takmer 6 rokov trvajúcemu konaniu dosiaľ nepristúpil k meritórnemu prerokovaniu sporu, vec zatiaľ právne neposudzoval a vo veci nebolo vydané jediné meritórne rozhodnutie.

Na druhej strane však možno konštatovať, že posudzované konanie vykazuje istý stupeň skutkovej zložitosti, na ktorú poukázal aj predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti, ktorá je daná nielen počtom účastníkov konania na strane odporcu, ale súvisí aj s potrebou ustálenia okruhu účastníkov v súvislosti s úmrtím niektorých z nich, v dôsledku čoho musel okresný súd prihliadať na priebeh dedičských konaní, zisťovať adresy pobytu odporcov, nadviazať komunikáciu s dedičmi a pod. Aj napriek konštatovanej skutkovej

zložitosti veci, ktorá má istý podiel na doterajšej dĺžke namietaného konania, táto sama osebe nemôže byť akceptovaná ako dôvod ospravedlňujúci zdĺhavý priebeh posudzovaného konania.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľa čiastočne prispelo k doterajšej dĺžke konania, na čo poukázal aj okresný súd.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že predpokladom plynulého postupu všeobecného súdu v konaní je predovšetkým podanie perfektného návrhu. Treba poukázať predovšetkým na to, a vyplýva to i z chronológie úkonov vykonaných v namietanom konaní, že k predĺženiu konania prispel samotný sťažovateľ podaním nekvalifikovaného návrhu, nedostatky ktorého odstránil až potom, čo mu bol krajským súdom ustanovený zástupca z radov advokátov.

V tejto súvislosti už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietahov v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02).

Ústavný súd v súvislosti so správaním sťažovateľa poukazuje aj na okolnosť (na ktorú poukázal vo svojom vyjadrení k sťažnosti aj predseda okresného súdu), že priebeh konania pred okresným súdom bol viackrát charakterizovaný využitím procesných dispozičných oprávnení sťažovateľa, ktoré na strane okresného súdu vyvolali povinnosť reagovať predpísaným spôsobom na tieto procesné návrhy. Išlo o návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov a na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci; návrhy na zmenu, resp. doplnenie žaloby (z 27. septembra 2013, z 22. októbra 2013, zo 6. decembra 2013), návrhy na pristúpenie ďalších účastníkov do konania (zo 4. júla 2011, z 11. októbra 2013, z 9. mája 2014), žiadosť „o zmenu právneho zastúpenia...“.

Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (m. m. I. ÚS 31/01). Zároveň dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prieťahov v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľa konal a rozhodoval bez zbytočných prieťahov (napr. II. ÚS 41/00).

Na farchu sťažovateľa z pohľadu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní možno pripísať aj skutočnosť, že sťažovateľ (resp. jeho právny zástupca) nedodrжал lehotu na odstránenie nedostatkov návrhu, keď na výzvu okresného súdu doručení mu 31. marca 2011 reagoval jeho právny zástupca 8. apríla 2011 žiadosťou o predĺženie lehoty o 30 dní, pričom svoje podanie doručil okresnému súdu až 4. júla 2011.

Uvedené skutočnosti nepochybne mali dopad na celkovú dĺžku trvania konania, na čo ústavný súd musel pri posudzovaní veci prihliadnuť. Napriek uvedeným skutočnostiam v danom prípade podiel sťažovateľa na vzniknutých prieťahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlho trvajúce konanie okresného súdu a celkové správanie sťažovateľa nemožno kvalifikovať ako postup, výlučne v dôsledku ktorého došlo k zbytočným prieťahom (napr. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal najmä z obsahu predloženého spisu okresného súdu. Poukazujúc na chronologický prehľad doterajšieho priebehu namietaného konania, ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci krátkodobo nečinný v období od 18. septembra 2009 do 19. januára 2010 (4 mesiace) a v období od 6. apríla 2010 do 23. septembra 2010 (5 a pol mesiaca) a dlhodobo absolútne nečinný v období od 4. júla 2011 do 13. februára 2013 (19 mesiacov). Celkovo bol teda okresný súd v napadnutom konaní nečinný 28,5 mesiaca, teda takmer 2 a pol roka. Uvedené obdobia nečinnosti

okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné.

Okrem uvedenej nečinnosti ústavný súd zistil v postupe okresného súdu aj neefektívnu a nesústredenú činnosť, ktorá tiež môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) a na ktorú poukázal aj právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu. Nesústredený postup okresného súdu spočíval predovšetkým v opakovaných výzvach, keď 30. apríla 2014 vyzval sťažovateľa na oznámenie skutočností, ktoré sťažovateľ oznámil 11. októbra 2013 na základe výzvy okresného súdu z 18. septembra 2013. Obdobne okresný súd 9. augusta 2011 urgoval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu, pričom sťažovateľ tieto nedostatky odstránil podaním doručeným okresnému súdu 4. júla 2011.

Vzhľadom na uvedenú nečinnosť, ako aj neefektívnu, resp. nesústredenú činnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v namietanom konaní došlo k prieťahom, ktoré neboli spôsobené len skutkovou zložitou vecí, resp. správaním sťažovateľa, ale najmä v dôsledku postupu okresného súdu. Predmetná vec sa aj po takmer 6 rokoch stále nachádza na súde prvého stupňa bez jediného meritórneho rozhodnutia (aj keď vec bola opakovane aj na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o opravných prostriedkoch, čo nemožno pripočítať na farchu okresného súdu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu

podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, „*nakoľko bola dôvera sťažovateľa v právnu istotu závažným spôsobom narušená, sťažovateľovi tak vznikla morálna ujma spočívajúca v pocitoch nedôvery v súdny systém a jeho účinnosť*“. Sťažovateľ považuje uvedenú sumu „*za primeranú vzhľadom na dĺžku prieťahov v konaní*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na dĺžku namietaného konania bez meritórneho rozhodnutia, ale aj s prihliadnutím na skutkovú zložitost' veci a čiastočný podiel sťažovateľa na vzniknutých prieťahoch považuje za primerané v sume 2 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

6. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Richardom Kovalčíkom a ktoré si sťažovateľ uplatnil v sume 518,76 €.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 9. februára 2015) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za dva úkony vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume dvakrát po 134 €, teda 268 €, a dvakrát režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) po 8,04 €, teda 16,08 €, a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 patrí odmena v sume 139,83 € a režijný paušál 8,39 €, preto odmena advokáta predstavuje sumu 432,30 €. Uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH boli priznané v sťažovateľom požadovanej sume 518,76 €.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa bodu 4 výroku rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2015

